

Різник Д. В.
*кандидат економічних наук,
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-362-3-25>

ІНВЕСТИЦІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання відіграє важливу роль у розвитку економіки. Вона забезпечує зростання основного капіталу, який є основою виробництва. Інвестиції як такі, є відносно новим для молодшої української економіки терміном. Раніше, у рамках централізованої планової системи використовувалося поняття «валові капітальні вкладення», що було більш вузьким за змістом поняттям [1, с. 109], котре охоплювало по-суті лише витрати на відтворення основних фондів, разом з амортизацією.

Фінансові інвестиції, в свою чергу, можуть бути як додатковим джерелом капітальних вкладень, так і предметом операцій на ринку цінних паперів. Але частина портфельних інвестицій, вкладення в акції підприємств різних галузей матеріального виробництва по своїй природі мало відрізняються від прямих інвестицій у виробництво. Інвестиції сприяють розвитку виробництва, створенню нових робочих місць, підвищенню конкурентоспроможності товарів і послуг, розвитку нових технологій, підвищенню продуктивності праці, поліпшенню якості продукції [2, с. 84].

Власне, інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання є одним з основних факторів економічного зростання. Адже, забезпечує зростання основного капіталу, який, відповідно, є основою виробництва. Це, в свою чергу, сприяє зростанню економіки та підвищенню добробуту населення.

Сутність поняття інвестиції є предметом дискусій серед науковців. Значна частина економістів вважає, що інвестиції – це витрати або вкладення ресурсів (зазвичай фінансових) з метою отримання прибутку або збільшення вартості активів у майбутньому. Це означає, що основною метою інвестицій є створення чи ріст капіталу. Іншими

словами, інвестиції передбачають вкладення грошей чи ресурсів з метою отримання більшого доходу або збільшення вартості інвестованих активів у майбутньому.

Вищенаведене є досить лаконічним відображенням основної мети інвестиційної діяльності – отримання прибутку, що також вказує на те, що інвестиції можуть здійснюватися у вигляді вкладення коштів, цінних паперів, майна та прав, що мають цінність. Це визначення є достатнім для практичного застосування, та дозволяє встановлювати, які операції є інвестиційними, а які ні, хоча і не відображає всіх аспектів інвестиційної діяльності. Зокрема, не вказує на те, що інвестиції можуть здійснюватися з метою отримання соціального ефекту або забезпечення безпеки. Крім того, це визначення не враховує тривалість інвестицій, яка може бути короткостроковою, середньостроковою або довгостроковою.

Підсумовуючи, наведемо наступне визначення, інвестиції – це витрати, зазвичай фінансові, спрямовані на придбання або створення активів (наприклад, цінних паперів, нерухомості, обладнання) з метою отримання прибутку або збільшення вартості цих активів у майбутньому.

Інвестиційна діяльність є важливим фактором економічного зростання та розвитку. Вона забезпечує створення нових робочих місць, розвиток виробництва, підвищення конкурентоспроможності товарів і послуг на внутрішньому та зовнішньому ринках [3, с. 17]. Варто відзначити, що різні автори дають схожі визначення сутності інвестиційної діяльності. Всі вони вважають, що інвестиційна діяльність – це діяльність, спрямована на вкладання капіталу в об'єкти підприємницької діяльності.

При цьому метою інвестиційної діяльності може бути отримання прибутку, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності товарів і послуг тощо. Найчастіше під інвестиційною діяльністю розуміють вкладення капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання прибутку. Цей підхід відображає основну мету інвестиційної діяльності, яка полягає в отриманні економічних вигод [4, с. 27].

Водночас, інвестиції можуть вкладатися в об'єкти соціальної сфери, такі як освіта, медицина, культура, спорт. У цьому випадку метою інвестиційної діяльності є не отримання прибутку, а досягнення соціальних цілей. Розуміємо, інвестиційна діяльність – це широке поняття, яке може мати різні цілі та форми реалізації. На нашу думку,

інвестиційна діяльність – це діяльність, спрямована на вкладання капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання прибутку, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності товарів і послуг тощо.

Можна зазначити, що інвестування є складовим елементом інвестиційної діяльності, сама ж інвестиційна діяльність передбачає декілька етапів. В цілому, в сучасних наукових дослідженнях розділяють три основні поняття пов'язані з інвестиційною діяльністю: інвестиційний цикл, інвестиційний процес і безпосередньо інвестиційна діяльність.

Інвестиції розглядаються як процеси капіталовкладення, що дозволяють отримувати певний результат, як результат від експлуатації (використання) капіталу. Відповідно всі процеси є невід'ємними, взаємозалежними та взаємообумовленими. Саме взаємозв'язок та взаємообумовленість процесів капіталовкладення та отримання інвестиційних благ в результаті стає передумовою виникнення такого поняття як інвестиційний цикл.

Під інвестиційним циклом (періодом) розуміється один оборот, що виконаний інвестиційними ресурсами або, інакше кажучи, рух вартості капіталу, який авансований в матеріальні та інші цінності, починаючи від накопичення інвестиційних коштів та їх акумуляції до моменту результативності інвестицій та їх відшкодування. При цьому поняття «Інвестиційний цикл» значно ширше поняття «цикл капіталовкладень», який обумовлено лише процесом впровадження в виробництво нових виробничих фондів. Інвестиційний цикл – це період часу протягом якого інвестиції впливають на процес виробництва, експлуатації ресурсів підприємства та їх ліквідації за необхідності.

Література:

1. Ільчук В., Шпомер Т. Інноваційно-інвестиційна діяльність АПК: сучасний стан і проблеми розвитку. *Agricultural and Resource Economics*. 2017. Vol. 3. № 1. С. 108–118.

2. Лендел О. Теоретико-методичні аспекти здійснення інвестиційної діяльності в сучасних економічних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 18. С. 83–87.

3. Бестужева С. В., Козуб В. О. Формування та реалізація міжнародної інвестиційної стратегії підприємства: методичний аспект. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 16–20.

4. Ковтун Н. Теоретичні засади інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: співвідношення основних понять та категорій. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка*. 2008. Вип. 101. С. 25–29.